٥ ایلول ۱۹۱۸ صایی : ٦٠ اوچنجی جلد

Istanbul Müzesi Kütüphanesi
No.
M. Cevdet Kitaplığı

یکی مجموعه

نثر

بنده قوناغی

— ۱ —

کچ وقت بر قاچ افطار دعوتلیسیله محمد پاشا یوقوشندن بزم سمته ایلیوردم . بوآقشام هیچ بر محله‌ده اسکی بر رمضانك تنفسه وروحه قاریشان انزوا هوایی یوقدی . وقتیله بو هوا نه اخروی، نه براقدی ، بتون سنه‌یی سلاطین جامعلرنده ، آولولرده ، سبیل صاچاقلرنده کچرن ، صوکره ، یالکز رمضان کونلری ، شهره چیقوب اوزون اعتکافلرده اوکرندیکی اسراری قلبلرمزه آکلاتان هوا ... شیمدی بویله‌می ؟ بایس سنه‌لر اسلام بلده‌لرنده بتون جانلی منبعلری قورودی ، آرتق دین کونلری روحی اوجمش مکه عطرلرینه بکزه‌یور، کلیور، فقط دوبولمایور !

اشته کوریدن بری ، نه کیفلی ودوروغون مسلمان یوزلرینه ، نه صوك انتظار ساعتنك قصلردن سوقاغه سرایت ایدن طاتلی مراقبه‌سنه، نه جبه‌لرینك انکلری آکلتده یازمه مندیللرینی کیزلهین بشوش چهره‌لی خواجه‌لره تصادف ایتمشیدم . شو افطار دعوتی بیله بکا اوزنچه کبی کلدی، محله‌لرك برقاچین محفظه ایچنده کندی کندینه چکلمش، بی‌خبر روحتی حس ایتدیکم بونی دها کولونیچ بولیوردم . صانکه بتون اولرده شویله بر سس وار :

— بو کچن کیم ؟ بو آدم سسی نیچون ؟

هانکی یکی ذوقلر بولدق، که اونلرك اوغرینه سنه‌نك الك کرانهسا اوتوز کونی فدا ایده‌بیلورز ؟ بقالم ، بو حسرتی هانکی نسل دویاجق ، شهریمنك کوکسنی هانکی حساس آدم دیکله‌یه‌جك ، واونك آلتنده بر قلبك دوردیغنی کیم فرق ایده‌جك ؟

آناسوقافلر اوزاق بولدرك آیاق سسلری دوبولاجق قدر بوشدی. معذب آه‌لرله بیوك جاده‌یه چیقارکن، بردنبره ، کوشه‌ده‌کی دکانه آصیلان قره‌کوز اعلانی کوزمه چارپدی .

— قره‌کوزی ؟ تحف شی .. شو اوبونیچی نه قدر جسور! دیه سویلندم .

اولا دکانك غریب ماجراسنی آکلاته‌یم : بو بر صرانغوز دکانیدر . اختیار بر اوسته ایله کندی قادار یاشلی قالفه‌سی قومشو اولدرك اوقاق تفك اشیاسنی تعمیر ایدرك ، کهنه انقاضی تیزله‌یوب اوجوز ماصه واسکمله یاپارق تام یکرمی سنه‌دنبری بوراده‌یاشیور، وسط هنرلری ، تیز قلبلریله محله‌یه عم کافی ، هم سویملی کان بوایکی وفالی دوست ، رمضاندن برقاچ کون اول صله‌یه کیدرلر. دکانلرینی خیالی کاتب احمد بر آی ایچون کرا ایله طوتار . اشته بن چوجقکن بتون قره‌کوز اوبونلرینی بو سمیز ، مغرور آدمدن سیر ایتمشیدم . ایلك اعلانك صولی بویا چاپراشیق رسملرینی وکرفت یازیلرینی نه قدر مراقبه بکلردك . برنجی اعلان دائما طفلان‌دالدیریلدی، آرتق آچیق دوران قاپیسدن صولانمش سرین طوپراق اوستنده‌کی صره صره قلاصلری، عمش وصوبوغه‌سنی ، ثوتو جزکیسی کوجلسکه کریلمش پرده‌یی کوره‌بیلیردك .

بو رمضانده‌بیله قره‌کوزك شن مجلسلرینه مراق ایده‌جك انسانلر وارمیدی ؟ هرکسك کوزلرنده وایشلرنده حس ایتدیکم اوصانچ ، چوجقلرك بر بیوك آدم کدریله دالوب دوشن باشلری ساخته‌میدی؟

بر بهانه ایله آرقه‌داشلرمدن آیریلوب یواش یواش قاپی‌یه دوغرو کیتدم . شو اسکی یانیق دریلری آلتنده یورکلری بزم قلبلرمزدن دها درین وورات تصویرلری کورمك ایسته‌یوردم . انسان اونوتولمش دوستلرك قاپیسنی اوکندده نصل بر خیانت عذابی دویارسه ، پردینی کورمه‌دن کچمك بنی‌بویله مضطرب ایده‌جکدی. دکانك اوکندده یرتیق اثوابلی براصناف چوجغی حیران کوزلریله اعلان رسملرینه دالمشیدی. قاپی اشکنده اوموزدن ایلیکلی وکوکسنده آلاجه یاماسی کورونن منتالیه، الاری یانطالونلرنك جیبلرنده، ایکری اوموزلی وجلیز بر آدم دوریوردی . کوجوکلکن چوق‌سودیکم کاتب احمدی زورطانیدم. وقتیله بو آدم نه قدر دیك ، نه قدر محتلیدی . بر بوکونکی حالنی ، برده تراوعدن صوکره پرده‌یه کیرکن برقاچ حایلاز جوجغك کرکین اکسه‌سنده فشنك پانتالدینی زمانکی خاطرمه کتیردم ! شیمدی بیچاره کاتبك بونی باشتن آغیرلغنه تحمل ایده‌مه‌یه‌جك قدر ایچه ، بوروشوقدی. کیم بیلیر کوچك‌مشتریلری نه قدر آز ؟ اوقاق تفك حسابلری ایچون نه چاره بولونمز دردلری وار ؟

اسکیدن قره‌کوز پرده‌سنك ارقه‌سی نم ایچون سرلی برشیدی. آنجق خیالارینی کوردیکم تصویر - لرده، دکنك کولکه‌لرنده، هرثانیه دکیشن سسلرده برغریب‌معما سزردم. وهیچ‌بروقت برقره‌کوزجینك یانده بولونمی‌سعادتی دوشونه‌مشیدم. ارتق‌شهره‌سز نه‌کاتب بکا قارشی اسکیسی کبی جدی ، نه‌پرده‌نك ایچی اسکیسی قدر معنالی، نه‌ده بن اواسکی چوجوق قدر مراقلیدم. کاتب افندی‌یه نزاکتله یاقلاشوب :

— مساعده ایدرمیسکز، دکانکزی دولاشه‌یم ؟ دیدم .

بیلیم بندن نه‌امید ایتدی ؟ منتدار بر طور ایله اوکمه دوشدی. بنی سربست کچیره‌بیلمك ایچون بتون اشیانی بربرینه قاریشدیریوردی.

— بن چوجقکن قاچ‌رمضان سنزك اوبونلریکزه کلمشیدم. پرده آرقه‌سنی هیچ کوره‌مدم . بو سنه نصلسکز؟ اسکی ابتلا وارمی ؟

بوینی بوکوب جواب ویردی :

— هیچ امیدم یوق، مصرفی چیقاررسه‌لی!

درت دیوارك بادانه‌سی دها کهنه‌یدی . بزم زمانمزك قالین قلاصلری برینه الك اینجه تخته‌لری یمش زنبلارینك دوردینی کوشه‌یه صیری دوکوك بر صو کوپی‌قونمشیدی. بوتون حاضرلقلرك اعتناسز، ایستکسز، بورغون وبزکین الارله بایبله‌ینی بلیدی. برمدت نمل طوپراغك قوقوسنی تنفس ایدوب دوردم . ظن ایتدم که اوتوزکیچه بوراسی بویله بوش قاله‌جق ، طوانك بررنك‌قدر یکپاره‌ایسلرینه یکی ایپس قاریشمله یه‌جق ! صوکره ایچمی قاپلایان بر تأثرله پرده آرقه‌سنه کچدم . بر الچی راخله برقیصه دولایدن باشقه برلی اشیا یوقدی . راخك اوستنده بر قاچ یانمامش موم ، چوق قوللانیلمقدن سیاهلانمش وبوزولمش دری تصویرلر ، بر آز بال موی ، بر قاچ قاووروولمش دکنك دوربیوردی . ایشته بتون اسراربوندن عبارتدی . بوکا قیریق بردفله‌درمه چاتمه ایکی صندالیه‌یی‌ده علاوه ایدیم . آرتق هیچ کیمسه‌نك آرایوب صورمادیغی اوبوین دفتری ، حالا برمذهب سری کبی، احتراز ایله دولایه صاقلانمشیدی. اولدن پرده آرقه‌لری مطلقا پارلاقدی، دری تصویرلر جانلی، دفتر یکی وهرشی حرکتده ایدی.

تصویرلری قاریشدیروب قره‌کوزی المده‌طوتدم. بتون اوته‌کیلر، حتی چپلاق‌قره‌کوز ، باشی آچیق‌قره‌کوز بکا معنامز کورونمدی . بر آووجه صیغان شو درینك نه قدر درین بر ثولومی وار !. قولی دوشمیور ، اشقرلانمی آچیلیور ، کندینی وورلن سلاحه‌یاقارکن اولمش مقتول کوزلری کبی ، ایری ، قاره‌کوزلری صاپلاندیغی مجهول شیدن آیرلمایور !

— جانلان ، چونکه سکا محتاجز ! دیمك ایسته‌یوردم .

شو دریی‌یی بوروشدیروب صیقمق ، سیکرلری نره‌ده ؟ جانی نرده‌دن ؟ وقلبی نصل شیدر ؟ بتون بونلری اوکرنمك حرصی ایچنده ایدم .

قالیدن چیقنجه‌شیمه‌یی‌یه قدر شکللرنی‌وبازیلردن سزدیکی شیلری صوکره‌دن‌کان سیرجیلره آکلاتان اصناف چوجغنی دیکلدم . الك مراقلیسی کاتبك انکندن طوتدی :

— کاتب افندی بوآقشام نه‌وار ؟ قانلی‌قوافنی، ها ! دیبوردی .

بنم بو تأثرم لزومسز .. چوجق اولسه‌یدم بن‌ده بویله صوراجقدم ، وهیچ حزن دویمایه‌جقدم .

بو صره‌ده طوب یاتلادی ، قالین برسس بتون محله‌نك ایچنده قاپی قاپی ایکلدی. دیرسکنی شرفه‌نك کنارینه دایاوب مؤسف بر شیلر دوشونن مؤذن افندی غایت توزکون بر مقامله اذانه باشلامشیدی . شهزاده جامعنك اوزون مناره‌سندن اینن دینج‌صدا، بو محله سنی حس ایتدیرمه‌دی .

— ۲ —

بزدن صوکره‌کی نسلك روحی راحت اولاجق ، چونکه اونلر هیچ رمضان ، عرفه ، قندیل کلهین اولرده دوغه‌جقلر . بز ایرکنمی ، کچی کلدك ؟ هرشی قلبلرمزده برکناهك خاطره‌سی اوستندن ثورتولمش واونوتدیرمش پرده‌یی آچیور ، بیهوده معذب اولیورز . ایشته هیچ سبب یوقکن بن رمضانك ایکی کیجه‌سنی بویله عملی ، دالغین کچیردم. قارانلق محله‌نك تا بغرینه ایشله‌مش برکیجه‌یدی. یواش یواش ، اوده‌کیلری اویاندیرمقدن قورقارق مرديونلری ایندم. سوقاق قاپسندن چیقنجه‌چوقدن

اولوب كيدن بكجي ، طوپراق سوقاغك يكانه‌طاشي اوزرنده دمير اوجلي صوپاسيله ساعت باشني‌ووردي ، سكزميدي ، اونيدي ؟ شيمدي پك اپي خاطرليه‌مايورم .

ـــ سن صاغمپسك ، بكجي بابا ؟ ديدم .

أختيار آدم بر ثولو قدر سسسز ، پوني‌ديم‌ديك ، صوپاسي اوينايه‌رق وآياقلري قيملدايه‌رق اوكدن كچوب غيب اولدي . دوشيور كي فنار ديركنه طوتولدم .

پنجره پنجره اولرك آلت قاتلرني ديكله‌يه‌رك پورويوردم . اخشاب اودالرده هركس الك درين اويقوسنده‌يدي . حتى قادين ، چوچق و اركك نفسلرني ، بيلدم تماماً ، بربرندن آيريپيوردم ؛ بعضاً صاحبلرني طانيديغم تنفسلر بيله اولدي .

بر قاچ سوقاغك كوشه باشنده‌كي تربه ، سبيل ومسجدلري كچدكدن صوكره آنسيزين قولاغمه ، اوزاقدن اوزاغه ، چيلغين چوچق سسلري كلدي . فرح بر نفس آلوب :

ـــ ايشته بوراده ، ديدم .

صانكه بو سسلري آرامغه چيقه‌مشديم !

ايلك سوقاغدن سسلره‌دوغرو دوندم ، قارشيمده غايت آيدينلق ، بم بياض ، كوز ياآليجي‌بر پول كورونردي . بوراسي صوك‌زمانلرده جوارمزه‌يرلشه‌ن ، هراوى ، بربرندن كليور كي ، كونك‌برنده‌بوپاسي ، الكتريق ، و باغچه‌سيله عرصه اوستنه قورولان ترتيز بر محله‌يدي . شهرك اخشاب قسمنك كنارنده بر پاره‌كي آچيلمش ، واميدسز بر پارا كي هركون منتظماً كنيشله‌يوردي .

ميدانه چيقديغم وقت حدتلى ، رنكارنك اثوابلى بر اختياركه اطرافنده بر چوفى چوچق ، بو آدمك اوينه نظراً نامتناهى كوچك چوچقلر كوردم . تحف بر سبته بكزه‌ين اشفرلاغى ، قيصه شالوارى ، صالطه‌سى ، طوقه‌لى پاپوچيله بو بزم طانيديغمز قره‌كوزدى . شيمدى خاطرلامق ايسته‌دكه بو اختيار بكالوچ‌الى كوروشيور : اوينايان الارى ، وچكمسنده كليدى دوران اوچنجى ابدى الى ...

يايغره وقهقهه ايچنده كوزلرى كولن ، قولاقلرى باغيران ، آغيزلرى متمادى بر سسى بوشالتيور كي آچيق دوران چوچقلر اختيار پوطچى‌يى كيف برحلقه آرمسنه آلمشيدى ، زواللى آدم پول آچمايور ، بردن طاش آلامايور ، آره صره آجيقلى بر باقيشله پول كوشه‌لرندن امداد آرايوردى .

بردن اطرافه بى‌بيله ثوركوتن بر صيحه ايله باغيردم . چوچقلر اوست اوسته ، قورقودن كوزلرى پارلايه‌رق ، دار قاپيلردن اوكره كيريلر . بوغازنده بوركونى نفسلرى شيشن بتاب بوطينك قولاغمده طوتمق ايسته‌دم . بر صانچى يرينه دوقونولمش كي اضطرابله :

ـــ براق ، ايبليشمه ! ديه حايقيردى .

اكيلوب باقدم ، ودير سكيله بلنده ايكى كنيش شفاف چوروك كوردم . بونلر كاتب احمدك راقى اوستنده دوران قاورولمش دكنكلرك براقدينى يرلرميدى ؟

آرتق ثابت الى اورته‌جك قدر اوزايان صقالى بم بياضدى . صولونمى‌براوكسوروك سسيله چيقيوردى . ديزلرى اوزون بر يوليقلدن ازيلمش ، پارلاق رنكلرندن چوغى صولوب اوچان صالطه‌مى آيلردنبرى چيقارلامش كيبدى .

ـــ سنى بن كوتوره‌يم ، تره‌يه كيده‌جكسك ؟ نچون دوغرو بكا كلمه‌يورسك ؟ ديدم .

بابالرك مقابله كورمه‌ين حدتيله :

ـــ ذاتاً بن شهرك قاپيسندن كيركن ايشى آكلامشديم . بو قابيدن نچين آچديكز ؟ ديدى .

بكاقلمه قاپيسى كوستريوردى . قلعه‌نك قاپاديغنى هيچ عقلمه كتيرمه‌مشديم . قره‌كوزى اوراده براقوب آلتنده بر قره‌غول ، بر توتونجى دكانى بولونان كنيش قلمه مدخله يورودم . ايكى صيوانمش دمير قابى دووار ظن ايديله‌جك قدر سورك كنديسنه قاريشمشديى . اختيار يولمى اولا بريسنى ايرى باقير حلقه‌سندن طوتدى ، قوجه قابى توزلرك ، طاشلرك آره‌سندن سوكولدى ، اوستنده‌كى كوكرجين يووالرينى وپاورولرينى دوشوردى . آغير آغير ، احتشاملە قاپاندى . صوكره اوته‌كنى‌ده ، باشنى قولويه دليكندن چيقاروب حيرتله بزى سير ايدن نوبجى پوليسك يوزينه قارشى ثورتدى . وداستان اختيارلرينه بكزه‌ين خيالى براقم‌كي الارينى‌اومۇزعه قويوب شويله ديدى :

ـــ اشته اسكيدن هر آقشام بوقابى‌يى بويله قاپاردق . هيچ قلمه‌دن بايانجى براقيلميى ؟

آرقه‌سنه‌دونوب ايلك اولرك آچقى تولارله پرده‌لنمش چيلاق پنجره‌لرينه باقيوردى .

ـــ بى مسخره ايتديكز ، غربت بويله وطندن خيرليدر .

اسرار انكيز سسله خبر ويرليق بو بيلمه‌ديكم فلاكت نه‌يدى ؟ فقط حقيقةً بونى آكلامشم كي برشيدن تومبد اولديغمى شيمدى اپى حس ايدييورم . آرقه‌سنه غيرلايان كلاهنى اسكى باش حركتيله كيبه‌مدى . بن كندى الله طوتوب چيلاق قفاسنه كچيردم .

صوكره يواش يواش سور ديندن يورومكه باشلادق . تره‌يه كيتمك ايسته‌ديكمزى بيلمه‌يوردم . اختيارلرك حدتى نه چابوق صوغور . قره‌كوزك اوكسوردكچه سسى ، ديكلدكچه تنفسى ، ويوررگن روحى آچيلدى .

ـــ تره‌لره‌سك ، آرتق هيچ كلمه‌يورسك ؟ ديدم .

ـــ حقك وار ، غربته دوشدم . انسانلربيله ثولويور ، نشئه باقى قالميى ؟ نشئه‌دن ودوستلردن اوزاقلاشدم . هپسندن پرده‌لرده بر ياد باقى قالدى . بكرى‌يى كندى الله‌كندى ياغچه‌مده كومدم . حاجيواد آشنالرندن قاچدى ، اوغلى بى طانيايوربيله ... سن بندن نصيحت ايسترميسك ؟ كاروانه قاريش ، صوكره نه كريسنده ، نه باشنده دور ! انسانلره سلامله تبسمدن ، كندينه‌راحت وحضوردن باشقه نه بورجك وار ؟

ـــ واه قره‌كوز ، سن بويله سوزلرى‌سويلردك ، بز سنى بو سوزلر ايچون‌مى بكلردك ؟ شيمدى سياه صقالكله پرده‌يه چيقيشك عقلمه كليور ...

ـــ پرده‌دن نچون غيب اولديغمى هيچ دو . شوندكمى ؟

ـــ بن سنى خيال ظن ايتمشيدم . ديمك حقيقةً ياشايورمشسك ، بيلسه‌يدم ، سكا ، صوك نفسلركده‌مى راست كليردم ؟

پارلاق ، سسسز كيجه سوقاقلرندن اومولماز بر سرعتله كچيوردق . استانبول ، قارانلغى بر جاده كنيشلكنده ده‌لوب كچن بر كونش چنبره‌لى محاطدى . بوقارى محله‌لره كيدن سوقاقلر ، غريب ، سيم سياه حيوان آغزلرى كبى ، كناردن بو ضيايى بيهوده ايچمكه چاليشيوردى . بو بر كوندوز ضيايى‌مى دكلدى ، بو كونشى بر ماكنه بر مجهول ماده‌دن صيقيور كيبدى .

سكوتمى ، يوقسه انسانى‌صاغير ايدن بركورولتومى واردى ؟ بر سكوت اولسه‌بيله جانلى ، مهاجملى بر سكوتدى . هرشى بزى قوشدوربيور ، قره‌كوز پارلاق جاده‌دن ، بياض صو اوستنده بر رنك پارچه‌سى كبى ، آقيوردى .

بردن ، بيلمم نره‌ده ، بر چوفى سس بربرينه قاريشوب باغيردى : « آ آ قره‌كوز ! »

صانكه طاقيلى‌اولديغمز براپپ اكسيزين دوردى . صاغ طرفه‌دونديكمز وقت كنديزى محتشم بربالچه‌نك دينده وبوبوك بر قوناق قارشيسنده بولدق . ضيا او قدر طاشغينديكه ، نچره‌لره جبه‌لى كوچ فرق ايتدك . كنج ، سياه اثوابلى بر اوشاق مستهزى كوزلره بزه دالمشيدى .

نه قدر دقت ايتدكدن صوكره آشنائى صالونك پنجره‌سنده اوزون صقالى ، كوركنك ايچنده بوزولمش بر آدم كوردك . كنج واختيار فادينلرك اورته‌سنده اوطورمش ، ديزلرينه طبرماتان قيصه اثوابلى ، صارى وشن چوچقلرى اوقشايوردى .

پورسومش قاليق صداسيله :

ـــ بويورمازميسكز ، قره‌كوز ؟ ديه دعوت ايتدى .

بن قره‌كوزى بر كوشه‌يه چكوب : « بوآدم كيم ؟ » ديدم . سسنى ايشيتديرمك ايسته‌مه‌يه‌رك جواب ويردى :

ـــ طانيادكى ، بزم قاطى قوافده‌كى بزركان !

ـــ نه‌قدر غريب ، شوكولكه‌مى بيله كولكه‌كدن قورقان آدم‌مى ؟ بو نه عظمت !

ـــ نه ، كون‌كوردين ، اوغلم .

ـــ شيمدى نه دوشونيورسك ، كيرەمى ؟

ـــ بر قاچ دقيقه كيرسه‌ك فنا اولماز .

اختيار :

— صیقیلمایکز چوجقلر ، بز بره‌یز ، دیمه تکرار ایتدی .

قره‌کوز پارمقلغك قاپسندن کچدی . ایچ صالونك زنکین اشیاسیله مجلا دوشمه‌مه‌یی کوروب بر مدت دوردی . صوکره اوزون یولاردده آغاروب یرتیلان پاپوچلرینی قاپینك دیشنه براقدی . وسیرك‌دوقومه‌لی آناطولی چوراپندن محجوب ، بنی اوکه ایتمرك ایچری کیردی .

شو اسکی بزرکانك کیرینه نه قدر قیزدم ! طبقی بر وزیر باقیشیله بزی سوزدی ، کورکنك قولندن کوچ کورونن الیله قاناپه‌لردن برینی کوستریوردی. قره‌کوز ، آیاقلرینی کریه یوزه‌رك ، الك نهایتده‌کی فولتوغه ایلیشدی . چوجقلرله قادینلرك ایچلرندن کولدکلرینی حس ایدییودرم . او صاحبی هیسنه بنی وقره‌کوزی اشارت ایدوب :

— افندیلی طانیه‌مادم ، اوته‌کی بزم اسکی بولداش، قره‌کوز آغا، دیدی. صانکه‌بیلمه‌یورلرمش کبی حیرت کوستروب قیصه‌جه باشلرینی بوکدیلر .

قره‌کوز شاشقین شاشقین باقارق ، اطرافنه عمومی بر سلام وبردی. بوتون بوایلرله یالکز چکمسنده آصیلی دوران ساکن الی بیکاته ایدی .

— نه وار نه یوق قره‌کوز؟ بر آز چوکمشسك، صانیرم حالا بر ایشه طوتونه‌مادك .

— اوت ، طشره‌یه کیتمشدم ، بر آز چفت چوبوغله وقت کچیردم ، فقط یاش فرقی آشدی ، طالعسزلك‌ده وار .

بو اثناده اختیار ، اورکك الریله مسافرینك صالطه دوکه‌لرینه دوقونوب اوتیایان چوجغی قاشلریله منع ایتدی .

— اسکی عاللری خاطرلارمیسك ؟

قره‌کوز یابانجی برتبسمله یوینی بوکدی . هیچ خاطرلامق ایسته‌مه‌دیکی بللیدی . او صاحبی بو احترازدن ممنون :

— ایسترسه‌ك سکاایش بولابیلیرز، دییوردی . فوناق بیوك ، هرطرفه یتشمك ممکن اولامایور ..

سوزینك متابعسنی پارمقلرینه وچهره‌سیله تمامایور، « برم اوده قالابیلیرسك، قاپی‌یه، کیلاره ، باغچه‌یه، بر کوچك کوشه‌یه سنی ایلیشدیره‌بیلیرز » دیمك ایسته‌یوردی . کنج بر خدمتچینك شیق بر تپسی اوستندن اکرام ایتدیکی لیکور قدحی، قره‌کوز ، آلنده تر داماله‌لری یانارق آلدی. ایچمده برعذاب دویارق لافه قاریشدم :

— عفو ایدرسکز، تشکرایدرز. فقط‌قره‌کوزلك استانبولده کوره‌جك چوق ایشلری وار ، صوکره بر خدمت‌ده بولنیدق .

— یوق ، اصرار ایتمه‌یورم ، اسکی دوستلره قابیلرمز آچیقدردده ...

کوچك قیز دیزمه دایاغش :

— اوت ، اوت اونی‌یره براقیکز، بیوك بابام چوق پاره ویرر ، دییوردی .

آز قالدی ، « سنت دوکونلری قوقله‌سز خوش اولایور .. سز بویوك پدرکزی بزه‌براقسه‌کز! » دیه‌جکدم .

صالون‌هواسنك‌قره‌کوزی بوغاجق‌قدردارالدیغنی کوردم .

— قالقه‌لمی ، دها چوق یولز وار ، دیدم .

اوده حاضردی ، تزاکنله عائله‌دن مساعده ایسته‌دك . ایچریدن بزرکانك « ممنون اولدق ، انشاالله یته بیوریکز » دیه‌ن دولو وکبرلی سسی کلیوردی . صوکره بردن قیوراق قهقهه‌لر قوپدی، بری ؛ « قره‌کوز جیذلام ! » دیدی .

بونی ایشتمه‌مزلکدن کلدك .

بو اوك بر کونش ضیاسی کبی بزی تعقیب ایدن آیدینلغندن قورتولور قورتولماز قره‌کوز فتور اچنده دوردی . بوغازینك دامارلری تکرار ایری نفسلره شیشمکه باشلامشیدی . نومیدانه باشنی ایندیروب :

— آه شو دکنك، دیدی. نه‌شونك طبانلرندن اکسیك اولسه‌یدی ، نه ینه قوللهه بللمدن !

صوکره کوشه باشلرنده تربه‌لره سیللر دوران ایکسز وفه‌رسز سوقاقلره صاپدی .

بویوك آطه، ٢٧ آغستوس

فالح رفقی

ارنلرك بماغندن

— ٥ —

«O mémoire es-tu un bienfait du ciel ou un supplice de l'enfer ? »

«لامارتین»

سرندیب، سرندیب، نیچین حالا غربتك قلبمزده؟ بیکارجه بیل کوز یاشلری ، بیکارجه بیل آه وواه، بیکارجه بیل بیك تورلو مصیبت ، بیك تورلو جزا، توبه‌لر ، دعالر ، هپسی برهوای اولدی ؟ او ایلك یاره ، قلبمزك ایلك یاره‌سی ، هر شیئه رغماً دائما صیزلایه‌جقمی ؟ دائما صیزلاته‌جقمی ؟ اوکوندن بری بیك تورلو کناه ایشله‌دك؛ بیکارجه حوالر، بیکارجه شیطانلرله أل أله بیکارجه آغاجدن بیکارجه میوه‌لر بیدی ؛ هیچ برینك جزاسی بو قدر اوزون سورمه‌دی .

بو برك جنتدن فرقی وارمی ؟ بولمزك اوستنده صایسز أشلر بزه قوارنی اوزاتیور ، هر دالدن برتورلو بیمش صارقیور، فقط هیچ بری کوزیمزده دکل ... حالا ، ایچین ایچین ایلك بوردله ، ایلك یمیشك وایلك أشك حسرتی چکیورز. نره‌یه کیتسه‌ك، نه‌یه باقسه‌ق ، ، نه یاپسه‌ق کوکلز یاسلی ، کوزلریمز یاشلیدر . رحیم ، بزی تسلی ایچین نه‌لر یاپمادی ! کلیسی کوندردی وآلتوندن تورای وعد ایتدی ؛ اینی کوندردی وسوکی وشفقت بالندن پیدیردی ؛ حبیبی کوندردی وهر آرزومز ایچین

بر باشقه جنت یولی کوسترمدی . هیچ بری ایتمدی ، هیچ بری کار ایتمدی. هر بریمز ، او مشئوم قایانك اوستنده باغرینی دوکه‌ن آدمز .

أی رب ، أی رب، نه‌دن حافظه‌یی محو ایتمدك اونوتدیرمادك ؟ او آلیم خاطرات آتشی ، بیلیورسك ، طوغان‌بیله سوندیره‌مه‌یی نسلدن نسله ، قلبدن قلبه آقدی ، أوره‌دی ، جهنمدن بر قیویلجمی ؟ مدهش برجزانك بکزه‌یور . بلکه‌ده ، بو بر ندامتدر ، بلکه ازلی برکناهك ابدی ندامتیدر ؛ او ، بزه‌عصر ماوراسندن میراث قالدی ، اونی ، بز عصر ماوراسنه میراث براقه‌جغز ؛ بابام بوصیزیله ایکی ایدی ، أولادم بو صیزیله ایکیلیه‌جك : حیات وندامت ! ایشته ، خلقتك سریله آغیر روحی ایکی کسکین وقیزغین قاعده‌اوستنده دوریور ویا ایچنده راحت آرایان برخسته کبی صاغدن صولدن صاغه دونیور . أی روح ، أی روح ، نه یاپسه‌ك نافله ! سنك ایچین حضور ممکن دکل زیرا ، صاغك کفر ، صولك ماسوادر ویا سکا دارد ؛ اونی ، سنك ه‌زیکدن عقوبته دوچار اولان کیندار موجود دوشه‌دی .

* *

عزیز دوست، صانکه هابلك قانی‌ایچمش کبی او قدر کولم بولاندی . صانکه طوفانده بوغولیم، او قدر کوکسم طیقاندی . صانکه ایکی بر دوشه‌کده یاتدم، اوقدر خسته‌یم. صانکه‌موت آردندن بیللرجه سوروندم، اوقدر بزکینم . صانکه اسحاق ایله ذکر ایده‌ن بندم ، او قدر چارپیلدم . صانکه عیسی برینه چارمیخه بن کریلدم ، او یاره‌لیم . وجودمك هر نقطه‌سنده ، روحمك کوشه‌سنده آیری برفاجعه‌نك ایزی صیزلایور . هپسندن آجیسی ینه ایلك فاجعه‌نك ایزیدر . حیات، طوفانده قوت، علاقه دما ، شهادتده ویبلدیرمازکده نور وار، أی‌رب ! فقط مجرم مجرمکله آچیدیغك حسرتده‌کی عذاب ، بو صیغمایه‌جق قدر لایتناهیدر . حوایه قاوورتان شیطاندن قورتولق وبوتون ذریوحه حاکم اولان یارار ؟ سندن دور اولدقدن صوکره !...

واقعا دیدارینی وعد ایتدی ، واقعا او اولو یاشاییورز وأولوم اوکا کیده‌ن یولده دییه قورقیورز، فائیلکدن‌اوتانیورز. بو مجران اوره سوره‌جك ، بو مجران اورادده سوره‌جك باقدقچه ، برزمانلر اوندن آیری ناصل یاشادم آغلایه‌جغز وبو بریوزنده چکدیکمز حسرتی لایه‌جغز . روح‌که خاطره‌در ، بونی خاطرلار روح‌که دوشونجه‌در ، بونی دوشونه‌جك . جانکه بر زمان منفی ایدی ؛ قایا ، ناقص شکللرلاورنه‌سنده ، یاشادی، محدودوواهی کوکلر اوکا عکس ایتدی ؛ قان ، کیمك وأت اولدی، وغرور ایله شهوتلك یاوروسی سوروندی